

SZÉKELY-UDVARHELY

— AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA —

— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE —

Megjelen hetenkint kétszer: osztorfőzőn és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyéni tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTALAJDÓSNOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szög 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér az a. k. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári oszok- és klóring 10,489. szám

A cigány-ügy rendezése.

Akármerre jár-kél az ember széles Magyarországon, nem tehet olyan kocsitát, hogy utjában ne találkozzék, avagy pláne fel ne tartóztassa, az a szemenszedett vad népség, mely a magyar gazdaközönségnek állandó zsarolója és tolvaja, melyet általában: vándorcigány gyűjtőnév alatt ismer, — azonban legkevésbé sem előnyösen, úgy a nagyközönség s még inkább a közigazgatási hatóságok.

Mint dúló tatárscordák szabadon száguldják keresztül-kasul az országot, rabolva, ölve, gyilkolva, gyujtogatva, gyermekeket rabolva s általában a személy- és vagyonbiztonságot a szó teljes értelmében veszélyeztetve!

Az ország minden vidékéről hangzik a jajszó, túlkapásai felett s igazán türelmét veszítve kérdi már főként a magyar gazdaközönség, hogy: meddig fog még ez tartani?

A cigány-ügy rendezésének kérdésével úgy elméletben sokszor foglalkoztak már az illetékes testületek, de hogy gyakorlatban cselekedtek volna, arról nincs semmi adat. A magyar országgyűlésben még az 1901-ik esztendőben Hertelendy Ferenc, — akkor országgyűlési képviselő — vette fel a megrendszabályozás gondolatát, s azóta sem történt semmi! Pedig azóta a magyar gazdák, alig mult el év, hogy ne sürgettek volna erélyes rendszabályokat a kóbor cigányok tulkapásai ellen, ismét csak nem történt semmi. A Pécselt megtartott országos gazdakongresszus folyamán már türelmetlenül követelték a gazdák, hogy tegyenek már valamit ezzel a kérdéssel? Mi lett az eredmény? A dányosi eset, meg a többi s azóta ismét hallgat a krónika, mert tiltja a cselekvést az ál-humanizmus!

Igazán, ha annyira szomorú és elkeserítő nem volna, nevetésesnek kellene tartani azt az államhatalmat, amely 20 millió állampolgárnak tud parancsolni, tövényeivel kormányozni, csak 15—20 ezer emberrel szemben tehetetlen.

Ez egy szörnyű kivételes állapot. De ennek megszüntetése annál inkább kivételes eszközöket is igényelne. Nézzük csak a régi rablóvilágot. Az is kivételes állapot volt, mely kivételes eszközökkel lett megszüntetve. Pedig azokban a betyárrokban még minden gonoszság

mellett is volt valami romantikus, valami betyárbecsület féle, de a kóborcigány minden emberi érzés nélküli, aljas, vadállatias ösztönökkel szaturált monstrum, aki már anyja tejével szívja be csecsemő korától mindazt a gonoszát, ami egy embert csak állattá tehet.

Váltig halljuk emlegetni, hogy nehéz kérdés, hogy emberieségi szempontból nem lehet radikális eszközökhöz folyamodni. Hát erre csak az a nézetünk, ha a kérdés megoldása nehéz, akkor annál inkább ambícióját kell képezni a kormányzó hatalomnak, hogy ne csak a könnyűeket vegye elő, hanem azt, amihez erős elhatározás és akarat kell. Hisz minő példa a többi állampolgároknak, hogy itt nálunk csak szembe kell helyezkedni minden törvénnyel és akkor mindjárt affelet állhatunk? De nem elkeserítő-e, hogy míg itt minden ember adót fizet, a cigány nem fizet; mindenki köteles gyermekét taníttatni, a cigány nem; itt mindenki katona lesz, a cigány nem; mindenkinek kell fegyverengedély, a cigány ezen is tulateszi magát; földje nincs, de tarthat a másén is lovat; háza nincs, de lakhat a másén ott, ahol akar; illetékesége nincs, vallása szerint is ott és úgy keresztelkedik: esetleg többszörösen is, ahogy ez valami család cselekvéséhez megkivántatik. Ma itt rabol, holnap pedig lopott lován már a harmadik megyében száguldva gyilkol és a csendőr — az gyalog bandukol utánna. Neki nincs se kenyér, se husdrágaság. Kiassa a vészes sertésdögöt, amivel az állapotbetegségek terjesztőjévé válik s mindezeket látja, tapasztalja, közvetlenül szemléli tétlenül ez az ország, melyről azt vitatjuk, hogy kulturállam volnánk. Tessék csak tanulmányozni, ilyen állapotok sehol a művelt világban nincsenek. S ha van valami, ami miatt joggal mondhatja a külföld, hogy nálunk kezdődik Ázsia, úgy ez a türt kóborcigányvilág teszi jogosulttá ezt a véleményt.

Sajnos, a mi politikai viszonyaink sokszor a legaktuálisabb kérdéseket háttérbe szorítják; de végre is a magyar közélet, a társadalom és legfőként a legjobban sujtott magyar gazdasági társadalom joggal megkövetelheti, hogy végre a cigányt is, a törvény legalább is egyformán korlátozza, mint más polgárát az államnak! Sokszor halljuk a külföldiektől, hogy

Magyarország — cigányország! Hát ez nem igaz! De sajnos az igaz, hogy a magyar államban csakugyan van egy második, mindenek felett álló független cigány-állam. Ezt el kell törölni, mely méltó feladata az államhatalomnak, mely örök hálára kötelezné a nemzetet, éppen a humanizmusnak és jogegyenlőségnek teljes érvényrejutásában.

A helyzet e kérdésben immár türehtelen s a cselekvésben az álhumanizmussal való szakítást várja, nehogy maga a társadalom mondja ki és hajtsa végre a — statáriumot!

Az elemi iskola kérdéséhez.

A „Székely-Udvarhely” 61-ik számában „Aggódó szülő” a helybeli volt községi fiu s az ebből kifejtett állami elemi iskola multbeli szegényes helyzetét, s a jövőben leendő elhelyezése kérdését tárgyalja jóindulattal, de helyenként ténybeli tévedésekkel, melyeket iskolánk repulációjának megóvása érdekében helyszíni kötelességemnek tartok.

Az, hogy: „a városi gyermekek közül kerül aránylag a leggyengébb új tanuló a középiskolák I-ső osztályába”, sem a multban, sem most nem felel meg a valóságnak. Bár igen sok nehézséggel küzdött iskolánk 12 évi fennállása óta, de azért annak a színvonala mindig meg volt és megvan; hivatkozhatom állításom igazolása végett azon szülőkre, kiknek gyermekeik iskolánkban tanultak és vizsgáltak, hivatkozhatom az időrendben, az iskola ügyeinek vezetése végett szervezett *Iskolaszélekre*, s bátran igen a jelenlegi *Gondnokságra*; de legjobban igazolja állításomat a középiskolák értesítője, melyeknek tanúsítása szerint annyi kitünő és jeles tanuló s tisztességtudásban jól nevelt ifjut adunk a középiskolák I-ső osztályának, akik ott is hasonló eredménnyel állottak meg helyüket, mint aránylag is véve, egyetlen vármegyei helység sem, holott tudva van, hogy a székhelyen kívül már rég idő óta igen jól szervezett és rendezett iskolák vannak. S ha még latba vetjük azon körülményt is, hogy városi a kis tanuló rendszerint a IV-ik el. oszt. elvégzése után már középiskolába viszik, és pedig az osztály létszámának 40—50 százalékát, vidékről pedig az V-ik vagy VI-ik el. osztály elvégzésével s legjobb esetben csak a legkitünőbbek jönnek középiskolába s mégis igen sok esetben csak jó és elégséges, de akárhány-szor elégtelen eredménnyel végzik az I-ső osztályt; kételkedés nélkül elhiheti mindenki, hogy ezen hivatkozott s szóbeszédben már többször hallott tendenciózus híresztelés csak

rossz akaratu állítás, megfontolás és utánjárás nélkül felszinen tartott, kedvenc témája iskolánk ismeretlen ellenségének, mert a midőn ezen kérdés, hasonló híresztelés alapján, az előbbi egyik évben, a képviselőtestület ülésén is, az iskolaügyekkel kapcsolatosan előtáratott, a róm. kath. főgymnasium igazgatója, — azt hiszem ezen kérdésben elég autentikus személy — megcáfolta a leghatározottabban, ezen állítás valóságát.

Állítom és bizonyítom is bárkivel szemben mindig, hogyha iskolánk külső elrendezésében, felszerelésében nagy hiányokkal küzdött is, amikor csak nem voltak hónapokra terjedő járvány-szünetek, mindig állott azon *értelmi színvonalon*, melyet a népiskolai *Tanterv* előír, és mint a vármegye bármelyik más iskolája. Aki ilyen bírálatot csak úgy odavetve megkockáztat, annak meg kellene ismernie először a népiskolai *Tanterv* kívánalmait, s tudnia azt, hogy a népiskolának a célja az *életre* s nem direkt a *középiskolára* való előkészítés és pedig *hat* s nem *négy* évfolyamon át, s ez alól a városi népiskolák sincsenek kivéve.

Egészen mások voltak a középiskolák mellett fennállott elemi iskolák, azok a középiskolának készítették elő és saját tanterveik szerint oktatták az oda beiratkozott ifjuságot, s amit a népiskolák most 6 év alatt kell elvégezzenek, azt ott négy év alatt el kellett végezzék. Amíg a népiskolában a *nevelés és oktatás* egyenlő fontosságu és egyiket sem lehet a másik rovására előtérbe helyezni, addig az említett 4 osztályu elemi iskolákban a gymnasium I-ső osztályára való előkészítés a tudományokban, játszott a szerepet.

Hogy iskoláknak sok külső nehézséggel, mellőzéssel kellett küzdenie, s még az intéző köröknek is nem mindig jóakarattal találkozott ügye, azt magam is igazolom, s nem egyéni, de helyi népoktatási szempontokból fájlalom, hogy az egy év óta fennálló 14 tanerős állami iskola tanítótestülete alig maradhatott 2 napig együtt, s midőn munkálkodását teljes lelkesedéssel és a leghatványozottabb szorgalommal megkezdette, széttagoltatott 3 tantestületbe, mely a tanév végén aztán kettőbe lett összevonva.

Azon állítása, hogy tanügyi hatóságunknak ezen intézkedése „folytonos viszálykodást” támasztott volna, szintén nem felel meg a legkisebb mértékig sem a valóságnak. A tény csak az, hogy a szétválasztás után egyik tanítótestület sem törődött sokat a másiknak a dolgával, nem levén tovább ahhoz jussa.

Az egységesnek szervezett állami elemi iskola most három épületbe, két igazgatás alá van beosztva, s mivel nincs és nem lehet kijelölni, hogy melyik városrészből hová adják gyermekeiket a szülők, így egymás-

nak feltétlenül áthatnak, ez kétségbevonhatatlan tény, de ezen most már csak az iskola épületének sürgős felépítésével és az állami iskola osztályainak egy helyre való hozásával lehet segíteni.

A városnak, illetve a szülőknek feltétlen sürgős érdeke, hogy az állami iskola a kinevezett 14 tanerő megtartásával fokról-fokra emelkedjék és erősödjék, s mielőbb új hajlékba költözzék.

Magam is hiszem, bizton remélem cikkiróval, hogy városunk népoktatása melegebb felkarolásban részesül jövőben, mint a minőben osztályrésze volt eddig.

Ez mindnyájunk hő kívánsága.

Gyerkes Mihály,
áll. isk. igazgató.

Szterényi államtitkár beszéde.

Nem választotta a status-quot, mert a status-quo — hangsúlyozta az államtitkár — nemcsak nem jelentette volna a vámterületi önállóságot, hanem csak ugyanazzal a leköötöttséggel járt volna 1917-ig; csak hogy azzal a különbséggel, hogy míg a szerződés az önálló vámterületre való áttérhetés minden képzelhető akadályát egyszersmindenkorra elhárította, addig a status-quo mellett azok mind fennmaradtak volna; és míg a megegyezés nyugodt gazdasági fejlődést biztosít s csak tőlünk függ, hogy a rendelkezésre álló időt kellően ki is használjuk magunk javára, addig a status-quo már gazdasági harcot, olyan guerilla-harcfelét jelentett volna, mely ismét leköötötte volna legjobb erőinket.

Sajnos ugyan, — tette hozzá — hogy a nyugalom, melyet reméltünk, nem következett be és Ausztriában állandó a Magyarország elleni izgatás most is! De erre számítani csak nem lehetett.

Ezután azt fejtette ki, hogy céltudatos gazdasági politikát kell a balkán államokkal szemben követnünk és kiemelte, hogy törekednünk kell a multban elkövetett hibákat, amennyire még lehet jóvátenni és a szomszédos keleti államokat gazdaságilag lehetőleg szorosban magunkhoz fűzni.

Ebből a szempontból indulva ki, megköötötte a kormány Romániával az új kereskedelmi szerződést, mely alkotmányos elintézésre vár. Megköötötte áldozatok árán is, csak hogy a szomszédos állammal kedvezőtlenebb gazdasági relációkba ne jussunk és ennek révén a két állam szorosabb politikai viszonyba kerülhessen egymással. Sajnos, hogy a Szerbiával korábban megköötött kereskedelmi szerződés nem kerülhetett alkotmányos tárgyalásra; nem rajtunk mult, hogy ezt vissza kellett vonni. Magasabb politikai érdekek, valamint az ipar és kereskedelem fontos érdekei követelik azonban, hogy ha hazánk gazdasági viszonyaival számoló szerződések köthetők Szerbiával, Bulgáriával és Montenegróval, azok mielőbb megköötessenek, hogy végre valahára rendezett külkereskedelmi viszonyaink legyenek és a Balkán-politika tekintetében azt az erőt kifejtessük, mely monarchiánkat megilleti és annak érdekében van. (Helyeslés.)

A kormány és a törvényhozás gazdasági irányu tevékenységének további csoportját az iparpolitika képezte. E részben első helyen emlékezik meg a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvényről, mely új nyomokat igyekezett vájni az iparfejlesztési politika számára, mely végre valahára biztosította a hazai ipari termelésnek a közhatóságok összes ipari szükségleteit és itt kell említeni tenni az országos ipartanácsról szóló törvényről is, mely ezt a véleményező testületet új, sokkal szélesebb alapokra fektette. Ide tartozik

az új ipartörvény tervezetének elkészítése is, melylyel a kormány a hazai iparos közönség több, mint 20 éves kérését teljesítette.

A kisipar terén annyi történt e 3 év alatt, mint azelőtt soha. Egyedül gépsegélyekre kerek 3.300.000 koronát fordított a kereskedelemügyi miniszter s míg azelőtt egy évre átlag 250.000 korona ily támogatás esett, ezen időszakban ez meghaladja már az évi egy millió koronát. Ugyanez a jelenség érvényesül a kisipari szövetkezeteknél is, melyekre ez idő alatt kerek egy millió ötszáz ezer korona fordított. Sokkal nagyobb arányokban jelentkeznek természetesen a gyáriparban, melyek a nagy arányokban kifejlesztett állami üzemek nélkül ezen 3 évi idő alatt kerek 85 millió befektetéssel létesültek, illetve kibővültek gyárak, melyek kerek 22.000 új munkást foglalkoztatnak és évenként 70—80 millió értékű iparcikket termelnek. Oly eredmény ez t. uraim, minővel állami iparfejlesztésünk rövid története — sajnos — eddig nem dicsekedhetett.

Az iparpolitikával szerves kapcsolatban áll a fűtőanyag kérdése és a kereskedelem. Előbbi tekintetében nagy horderejű, egész gazdasági életünkre kiható kezdeményezés fűződik ehhez a kormányhoz, mely kezdeményezés egyúttal nagy szociális jelentőséggel is bír: az állami szénbányászat, melynek szolgálatára alkottatott az állami szénbányászat fejlesztéséről szóló törvény is.

Majd a kereskedelemre tért át az államtitkár beszédében. Valami nagyobb szabású alkotásokra ezen a téren — mondta — sajnos nem utalhat. Sőt a mi történt ez irányban, annak egy részét is maga ellen irányították véli a kereskedő osztály. Joggal-e vagy nem, itt nem kutatja, de a mennyire a leghatározottabban állítja, hogy a kormánnyal szemben teljesen jogtalan a kereskedelem ellenesség vádja, ugyan olyan öszinteséggel megvallja, hogy a törvényhozás tekintélyes része nem mondható valami nagy kereskedelembarát érzelműnek.

A mértékekről, ezek használatáról és ellenőrzéséről, vagy a külkereskedelmi statisztikáról, vagy a csekkről szóló törvények, bizonyára nem mondhatók kereskedelem-elleneseknek. Ellenben a kereskedelemi üzletek átruházásáról és a végrehajtási eljárásról szóló törvény módosításáról alkotott törvények azok, melyeket a kereskedő osztály egy része maga ellen irányítottak tekint. — Öszinte sajnálattal kell látnia közgazdaságunk minden igaz barátjának azt az averziót, — hangsúlyozza — mely gazdasági köreink egy részében a kereskedelem ellen kétségkívül meg van. Sajnálatos ez annál is inkább, mert gazdasági életünk legerősebb tényezőjének, akár agrár, akár ipari tekintetben, épen a hazafias kereskedelmet tartja. Ennek támogatása és közreműködése nélkül, meddő marad minden mezőgazdasági, vagy iparfejlesztési törekvésünk. Visszaélésekről, melyek a gazdasági élet minden ágában — így a kereskedelemben is — előfordulnak, nem lehet és nem szabad egész foglalkozási ágakra következtetni. A magyar kereskedelem maga üldözi legerősebben a körében előforduló visszaéléseket és jellemző e tekintetben, hogy a tisztességtelen versenyről szóló törvény alkotását — a melyre vonatkozó törvényjavaslat alkotmányos tárgyalásra szintén készen áll — maguk a kereskedelem érdekképviseletei sürgették legjobban. A magyar kereskedelem becsülettel teljesíti a maga feladatait a hazai gazdaság szolgálatában és egyúttal igen jelentős társadalmi tényezővé tudott emelkedni: megérdemli tehát az öszinte tiszteletet.

Sorra kerül ezután a közlekedés és a szociálpolitika. A vízi beruházások ismertetését a vasutak ügye követte. Nemcsak az államvasutak-

ról szólt, hanem a többiről is. Kiemelte, hogy egész vasutépítésünk történetében ez a 3 év volt a legtermékenyebb. Ezen aránylag rövid idő alatt 31 helyi érdekű vasúti törvény alkottatott; maga a vasúti hálózat 18.461 kilométerről 22.473 kilométerre emelkedett, vagyis ezen 3 év alatt 3012 kilométer vasútvonal épült; a befektetési tőke pedig az ezen idő alatt engedélyezett 44 helyi érdekű vasútnál kerek 181 millió koronát tesz.

(Folyt. köv.)

Munkásbiztosítás.

Ha a biztosított pénztári tag oly magánkórházban keres és nyer ápolást, melynek költségei a pénztárt nem terhelik, részére az őt megillető táppénz kiszolgáltatandó. (A. Mb. H. 7065—909. sz.)

Ha valamely munkaadó biztosításra kötelezett alkalmazottjának egy munkába való belépést, mint a munkába történt kilépését elmulasztotta a penztárnál kellő időben bejelenteni, ez esetben a munkaadót az országos penztár alapszabályai szerint esedékes betegsegélyezési járulékok csak az illető alkalmazottak tényleges munkaviszonyának tartamára terhelik.

A mennyiben a munkaadó a munkabélelésre vonatkozó bejelentési kötelezettségének eleget tett, s csupán a munkából való kilépés bejelentését mulasztotta el, ez esetben — ha csak az illető alkalmazott időközben valamely más, biztosítási kötelezettség alá eső üzembelen munkába nem állott — a mulasztó munkaadó a járulékot a kilépés tényleges bejelentéséig, illetőleg e körülménynek a penztár által a helyszínén történt megállapításáig tartozik megfizetni. (A. Mb. H. 6598—909. sz.)

Az 1909. évi XIX. t.-c. rendelkezéseiből kifolyólag a kórházi költségekben az ápoltnak munkaadója közvetlenül a kórház javára sohasem marasztalható. Kórházi ápolási költségek címén legfeljebb a penztár léphet fel a munkaadó ellen megtérítési igénnyel. (K. M. 110732—908. VI. A. sz.)

HIREK.

A FÖLDMIVES DALA.

Van szép családom, kis tanyám,
Meg egy imádott szent hazám.
S habár az élet terhe nyom,
Hálás az imám, vig dalom.

Eremben zajlik, pezsg a vér,
Édes a gond s a munkabér.
Övéért ki hűn vetett,
Jutalma hálás szeretet.

Ha este ajtaján belép,
Körülte sürg a csöppnyi nép,
S miként a magot rög alá,
Lelkét is széjjel szórja rá.

Az éjszaka elcsendesül,
A házikó benépesül...
Az ég ha tudja, itt kijár...
Fejénél mindnek angyal áll.

Virág szemében köny ragyog:
Az angyalok, az angyalok!
Kalász fűszálnak integet:
Lám, tudja Isten, kit szeret.

... Mig oltár mindenütt e hely,
Az élet nekem nem teher.
Be szép kert egy család, be szép:
Öreg galy, apró csemeték!...

Miben az élet titka van,
Élünk kevésből boldogban,
Panaszunk nincsen senkire,
Hiszen közel az ég ide.

Igy látja boldog kis család
A honszeretet csillagát,
S szívében tüzet tűzre rak,
Ragyog s melegít, mint a nap.

Tarcsafalvi Albert.

„Tettekkel és teljes erőmből akarom szolgálni a Polgári Önképzőkör érdekeit.“ E nagyvértékű kijelentést tette a Polgári Önképzőkör legutóbbi választmányi ülésén Ugron Ákos főispán, az egylet kedvelt elnöke, midőn az egylet pénztárosa bejelentette, hogy szeretett elnökünk 100 K befizetésével az egylet alapító tagjai sorába lépett be. Nagy lelkesedéssel vette tudomásul a kör igazgató választmányja az elnöknek ezen tettét és kijelentését, mert biztos zálogát látja a kör további fejlődésének a béke és szeretet jegyében az ő vezetése alatt.

— **A fehéregyházi koszorú.** Petőfi és hős társai emlékének Székelyudvarhely város polgársága két koszorú ünnepélyes letételével áldozott. Az egyiket a fehéregyházi emlékoszlopnál Benedek Aladár egyetemi hallgató polgártársunk remek szép beszéd kíséretében helyezte el, a másikat pedig — mint mult számunkban is említettük — Tarcsafalvi Pálffy Aladár pénzügyi számtiszt gyűjtő hatású beszéd után a segesvári Petőfi-szoborra tette le.

— **Polgári hal.** A helybeli polgári önképző- és segélyező-egyletnek ma (vasárnap) este pont fél 8 órakor Barkóczy Albert Koronkay-féle kert-helyiségében kezdődő nyári táncmulatságára a belépési díj személynként 1 K, családijegy 2 K. A rendező-bizottság Ugron Ákos főispán, egyleti elnökkel az élén a legkörültekintőbben mindent megtett, hogy az előre láthatólag résztvevő nagy közönség a legkedélyesebben és fesztellenül mulathasson.

— **Eljegyzés.** Horváth Károly székelykeresztúri járási írnok eljegyezte Majkráb Kornéliát, Tóth Sándor nagykörösi városi tisztviselő nyugdíjas özvegyét.

— **Székely gazdák tanulmánya.** Dorner Béla helyi kirendeltségi vezetővel az élén — mint halljuk — 64 székely gazda járt újabb tanulmányokat szerezni a Barcaság vidékére. Tegnap jöttek haza. Talán megmondják: mit láttak!

— **Városi takarékpénztár Székelyudvarhelyi.** A város képviselőtestülete 64—909. sz. határozatával a városi takarékpénztár felállítására vonatkozólag a kérdés tanulmányozására és javaslatlással végett bizottságot küldött ki azzal, hogy három hónapon belül javaslatát tegye meg. E bizottságot Soó Domokos h. polgármester tegnap d. u. 3 órára értekezletre hívta egybe és ezzel a bizottság működését megkezdette.

— **Iparos-Othton Székelyudvarhelyi.** A polgári önképző és segélyező egyesület évek óta arra törekszik, hogy megfelelő Othton legyen. E célból telket is vásárolt s jelenleg ismét megveszi a szomszédságában eső Szabó Ferenc telkét, hogy minél szebb és nagyobb terület álljon

rendelkezésére. Ez azért szükséges, mert az Iparos Otthonnal kapcsolatosan Székely Tanoncotthon alapítására is feltétlenül szükség van. Olyan otthonra, hol az iparos tanoncok internatusi ellátásban részesüljenek és a honnan aztán az egyes iparosműhelyekben gyakorlati ismeretek szerzésére napról-napra bejárjanak. Ilyen tanoncotthon Orosházán létesült, Brassóban és Marosvásárhelyen is folyamatba van. Amennyire kívánatos, hogy az Iparos Otthon meg legyen, éppen annyira óhajtandó a Tanonc Otthon létesítése. Ugron Ákos főispán, a polg. kör elnöke vette kezébe az ügyet és hisszük, hogy azt minél előbb dűlőre juttatja.

— **Football-ból.** A székelykeresztúri „Labdarugószövetség” Székelykeresztúron ma (vasárnap) nagyszabású mulatságot rendez. Délután 3 órakor Atlétikai versenyeket és football-mérkőzést tart igen változatos programmal Este 9 órakor pedig a Walter-féle nagyteremben táncmulatság lesz a szövetség pénztára javára.

— **Nagyszabású cirkusz városunkban.** A jövő hét folyamán Nagyszabású Székelyudvarhelyre érkezik Stutzbart sport műlovardája, mely nem kevesebb, mint 50 személlyel rendelkezik. 10 tagból álló női balletkarral, valamint 20 kitudőn időmitott nemes lóval bir. Legújabb rendszerű Washington világítása van. A cirkusz amerikai rendszerű, 5 óra alatt teljesen felépül és 2000 látogatót kényelmesen befogad. Az előkészületek megtétele végett a napokban volt nálunk Villson titkár, igazgató-helyettes, akinek kegyeletes érzések is kötnek városunkhoz, a mennyiben ez előtt mintegy 15 évvel itt temették el szeretett feleségét. A nagyszabású cirkusz, mely csak igen rövid időre tervezi maradását, előadását a Batthyáni téren fogja megtartani.

— **Polgári Önképzőkör a fejlődés útján.** Jólleső érzéssel irhatjuk, hogy a Polgári Önképző-egylet boldog emlékü elnökének Solymossy Endrének a kör elhelyezésére vonatkozó szép terveit, az új elnök Ugron Ákos főispán és a nagy munkában teljes odaadással segítségére álló tisztviselői kar és választmány a valóság elé akarja vinni, s ennek érdekében minden lehetőt megtenni szándékozik. Ugyanis e hó 6-án tartott választmányi ülése egyhangú határozattal kimondta, hogy a kör tulajdonát képező s a Kökeresztúrra nyíló Veszprémi-féle telek mellett levő Szabó Ferenc-féle telket, hogy az építkezés céljainak teljesen megfeleljen, megveszi, s a vétel iránti előleges lépéseket már megtette. E vásár megkötése végett az elnök az Egylet rendkívüli ülését folyó hó 14-én este fél 8 órára összehívta. E telek megvásárlásával nemcsak az előbbi Veszprémi-féle telek nyer nagyot értékében, de ennek révén az egylet telektömbéhez lesz csatolva az ajándékozás útján a körre szállott Tamászovics-féle telek is. Ez alapon a város legforgalmasabb helyén és fejledni képes egyletnek, melyre az építkezést a legjövendelműbbben lehet végrehajtani. Reméljük, hogy az egylet minden tagja a választmány egyértelmű határozatát szintén magáévá teszi s így ezen kérdés rövid időn belül el lesz döntve.

— **Katonai hírek.** Pakényi ezredes az 50-ik ezred parancsnoka két törzstiszt és két kapitány kíséretében a napokban nálunk időzött szemleutja alkalmából. — A helyőrségi zászlóalj holnap Marosvásárhelyre vonul és e hó végeig ott marad. Azután Kiskapus felé gyakorlatozva, szeptember közepéig lesz távol. Majd pedig 17—18-ika körül leszerelnek és hazabocsátják. A tartalékosok szeptember 16-án már vissza jönnek és azonnal szabadságolják.

— **A kongrua nem tiltható le.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter egy görög-keleti lelkésznek az 1898. évi XVI. t.-c. értelmében 400 korona államségélyt utaltványozott. Ezt az államségélyt a lelkész adóhátraléka miatt letiltották. Mint értesülünk, Wekerle Sándor pénzügyminiszter most kimondta, hogy a szóban forgó államségély letiltásának törvényes alapja nincs. Az államségélyt ugyanaz a lelkész fizetésének kiegészítésére engedélyezték, az tehát a lefoglalhatóság szempontjából a fizetés természetével bir. Minthogy pedig a lelkész fizetése a törvény értelmében kétezer koronát meg nem haladó részében végrehajtás alá nem vehető, s minthogy a lelkész kongrua az ezerhatszáz koronát meg nem haladhatja, vagyis ennél mazasabbösszegig az állam a lelkész fizetését ki nem egészíti, kétségtelen, hogy a lelkész fizetés kiegészítésére rendelt államségély végrehajtás alá nem vonható.

— **Véres verekedés.** Ha Csikkusnádán Zolán István főispáni titkár verekedik Csutak Béla fürdőigazgatóval és vérbe keverik egymást, miért ne verekednék Székelyudvarhelyt Gáspár Tamás kereskedősegéd Kósa Ferenc cipészcséggel? Így gondolkodtak az utóbbiak és a sötét gondolatot véres tett követte szerdán este 8—9 óra között az Eötvös-utcában, Loótz G. Frigyes hentesüzlete előtt. Kósa erős gyerek hírében áll, mert a multakban Gáspár több társával együtt elverte. Gáspár ezért elégtételt szerzendő, egy jókora cserefa-doronggal most egyedül várta ellenfelét, aki épen hazafelé tartott s akinek már jó előre megizente, hogy most lesz a hadd el vedd. Reszkessen tehát haragjától. Gáspár támadott, Kósa védekezett. A csata pedig a támadó Gáspár súlyosabb sebesülésével végződött; 6—7 mélyebb sebet kapott a sziv táján és most a kórházban ápolják. Kósát letartóztatták s vizsgálati fogságba helyezték.

— **Tartalékosok hadgyakorlata.** Felmerült az a kérdés, hogy a hadgyakorlatokra behívott tartalékosok kötelesek-e a fegyvergyakorlat alóli felmentés iránti kérvényükhöz a behívójegyet csatolni. A honvédelmi miniszter most rendeletileg értesítette a törvényhatóságokat és így vármegyénket is, hogy a közös hadügyminiszterrel történt egyértelmű megállapodás szerint az ily kérvényekhez a behívójegyeket nem kell csatolni.

— **Menetrendmódosítás.** A sopron-köszegi helyi érdekű vonalon Sopron Gy. S. E. V. állomásról Kőszegre jelenleg délelőtt tíz óra tizenöt perccor induló 5314. számú vegyes vonat folyó évi augusztus hó 15-től Sopronból délután tizenkét óra tizenyole perccor fog indulni és Kőszegre délután három óra harminchárom perccor fog érkezni.

— **A marhalevelek kiállításáért szedhető díjak.** A m. kir. közigazgatási bíróság kimondta, hogy az 1900. évi XVII. tc. 39. §-a értelmében a marhalevelek kiállításáért, záradéko-

lásáért és átíratásáért szedhető díjak nem a marhalevelek kezelésével megbízott közegé, hanem azok az illető helyi hatóság közpénztára javára esnek, amely ezek felhasználásáról intézkedik. Ezen az eddig fennállott gyakorlat sem változtathat, mert a gyakorlat a törvénnyel nem ellenkezik.

— **Helyreigazítás.** Lapunk mult számában „Meg egyszer az állami elemi iskola kérdéséhez” c. alatt közölt cikkelyben a „Szó sincs róla” kezdetű részben, értelemzavaró hiba van. A; után levő rész így helyes: „azonban ennek az óhajításnak a megvalósítása tejkészítésre legalább 120 ezer koronát, építési több költség címén legalább 50 ezer koronát igényelne”. Ezt ezennel helyreigazítjuk.

— **Megkaptuk a „Kossuth Lajos azt izente.”** c. képet, a Kossuth-muzeum ezen díszes kiadványának egy példányát, mely most kiadóhivatalunk helyiségében megtekinthető. A rámástól 130—170 cm. nagyságu, meglepően sikerült kép Pataki László remek festménye és azt az emlékeztetes jelenetet ábrázolja, mikor Kossuth Lajos gyujtó szavára 1848-ban Czegléd körül egy nap alatt nyolcezer ember, öreg ifju gyűlt össze és foggott fegyvert a haza védelmére. Azt hisszük, aki megnézi e képet, láttára megdobbban a szive és elhatározza, hogy Kossuth Lajosnak, a legnagyobb magyarnak emléke iránt siessen hálás kegyeletét leróni az elpusztulás veszélyének szélén álló Kossuth-muzeum támogatásával eme díszes kép megvásárlása útján. Hatóságok, egyesületek, társaskörök, magánosok s minden jó hazafias érzésű ember, mindannyian olyképp rohatják le legjobban hazafias kötelességüket, hálájukat a legnagyobb hazafi emléke iránt, ha ezen kép megvásárlásával a Kossuth-muzeumot támogatják. A képre vonatkozó megrendelések szerkesztőségünk és kiadóhivatalunkhoz küldendők be. A kép ára nagyon díszes arany keretben 150 korona és megrendelhető 5 koronás havi részletekre is.

— **Nyomdászatlanulnak** 2—4 középiskolai osztályt végzett fiut azonnal felvesz Betegh Pál könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Gazdakör.

Szenatermésünk fokozása.

Ha a nyugati államok statisztikai adatait böngésszük, elképedve fogjuk látni, hogy az ottani rétek termése kétszer-háromszorta nagyobb, mint a hazai réteké, aminek nem egyedüli oka a mi mostohább éghajlatunk, de oka leginkább az, hogy mi rétejünket sehogysem ápoljuk, semmiféle gondozásban nem részesítjük, holott bizonyos dolog, hogy az a rét, amelyet ellep a moha, amelyet folytonosan csak kaszálunk, de a talaj termőképességét tápláló anyagok hozzáadásával semmiképp sem igyekszünk fokozni, elveszti termőképességét és hozama hovatovább csökkenni fog.

Pedig a rétek termőerejének fokozása iger nagyfontosságú tényező minden gazdaságban, mert nagy terméshozamok esetén nagyobb állatállományt tarthatunk, több trágyát termelhetünk s ennek segítségével nagyobb mennyiségben adhatjuk vissza szántóföldjeinknek a piaci növények által elvont tápláló anyagokat.

A rétek termésének fokozása sem nagy fáradságba, sem nagy költségbe nem kerül, csupán avval az eszmével kell megbarátkoznunk, hogy semmiféle talaj sem teremhet örökös anélkül, hogy valamely táplálékot ne adjunk neki, amelyből újabb anyagot termelhet.

Egyik leghathatósabb módja a rétek termésének fokozására az őszi boronálás. Ha ezt elmulasztjuk, a rétek annyira bemohosodnak, hogy a levegő, az esővíz behatolása nagy mértékben akadályoztatik, s ezáltal

is a termés lényegesen csökken. A réteket minden őszzsel éles boronával kell keresztül-kasul hasogatni, hogy ezáltal egyrészt a mohát eltávolítsuk, másrészt az esővíz elhó lé behatolását lehetővé tegyük, de meg a gyökereket is új sarjadásra serkentsük. Mennél mélyebben mennél jobban tudjuk ezt a műveletet keresztülvinni, annál bizonyosabban elmaradhatatlan a hatás.

Tápláló anyagokat is kell azonban a rét talajába juttatni, ami elkerülhetetlenül szükséges, különösen abban az esetben, ha a rét nem áradásos. Erre a célra a legmegfelelőbb a szuperfoszfát és a trágyalé. Kat. holdanként a boronával felhasználott talajra tehát őszzsel 150 kg. szuperfoszfátot szórunk ki, azután pedig higitott trágyaléval öntözzük meg. Ilyeten módon bizonyosan kétszeres termést fogunk már a következő évben elérni, de ez eljárásnak három évre terjedő hatása van. Ha trágyalé nem állana rendelkezésünkre, úgy a szuperfoszfát egymagában is nagy eredményeket fog felmutatni, mert a réti talajokból leginkább a foszfor hiányzik.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Nyilatkozat a „Hólapda” című cikkre.

Minden napnak megvan a maga hőse, kik hol jól, hol pedig rosszul felelnek meg a maguknak vindikált szerepnek. Vannak, kik törrel kezökben dühöngve hadonásznak, mások telitorokkal ordítva törnek émbertársakra és olyanok is, kik a közérdek gazdasági megvédésével kívánják betölteni közszereplésüket.

Ugyanis f. hó 5-én a „Székelyudvarhely” című lapban H. K. P. jelige alatt egy a közérdekben tevékenykedő író a nap hőse: „Hólapda” vezércikkével a nagyközönségen kívül az én figyelmemet is magára vont.

Igen helyesen kárhóztatja a külföldről beözönlött szelvények garázdálkodását. Ezek tényleg az ipar és kereskedelem rovására és a nagyközönségkizsákmányolására törekednek.

Azonban helyesebb lett volna ezen cikknek közzététele ez előtt évekkkel már, mely idejében felvilágosította volna a károsodott közönséget a fidelias, párisi stb. külföldi hólapda szelvények veszedelmére; de akkor sem a hivatott, sem a hivatlanok nem akarták látni és tudni azt, míg végre egyes érdekelték kényszerítve voltak a további garázdálkodás ellen-sulyozására, szintén hólapda rendszerű üzletet magukéva tenni, de korántsem szélhámos garázdálkodás és meggazdagodás céljából, hanem a lehető legszolidabb alapon, mely után ha felszámítjuk, nem hogy a rendesnél több hasznot nem produkálhat, de még áldozatot is hoz a cél érdekében.

Mindezek után a közvélemény nevében, mint erkölcsbíró képeben megszólal H. K. P. tolla, igaz nem valami ékesen, de annál kevesebb szakértelemmel és azonosítja a betörőket a védekezőkkel.

Meg vagyok győződve, ha cikkirő lelkiismeretesen kívánt volna eljárni és a külföldi hólapdások üzelmét ismeri, nem blamája magát; ha tájékozódást szerez az ellene védekezők ugyan ilyen rendszerű üzlettel foglalkozói által és így nem állít kivétel nélkül tisztességes elvekkel dolgozó iparost vagy kereskedőt amazokkal tájékoztatlanul pellengérré. Ha már ezt mégis teszi, miért oly burkolton? kerülve a jogorvoslásnak eshetőségét, azonban gyanusit. Jeligés cikkirő ismeretlen előttem s így ezuton kívánom vele, valamint a nagyközönséggel tudatni, miszerint a „Hólapda” cikke nem felel meg teljesen a valóságnak, a mit legfényesebben bebizonyít Szenkovits János Utóda cég; s mennyiben a szelvényeit vásárló közönségnek nyújtott előnyö-

* E rovatban megjelent közleményekért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V. Balthory-utca 5. szám

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbag ellen
Borszéki Főkut az ásványvizek királya kőszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyviz

Boross, vesebag ellen
Borhegyi hugyhajtó
Bobolli, üdítő víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légesóhurut ellen
Hargittalgeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Kásonfőút-Salutaris jód és lithium tartalmu
Répáti, égvényes ásványviz
Székely-Szelters, idült gyomorbagok ellen
Sztokjai, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

kön kívül biztosítja a szelvénytulajdonost, hogy a legrosszabb esetben, mely abból áll, ha a szelvényeket tovább adni nem képes, a már kiadott összeget 18 koronára kiegészítve, joga van 20 korona értékű tetszés szerinti áruval.

Tehát ezt még cikkirő sem nevezheti a legrosszabb akaratú sem „ravasz üzleti fortély”-nak, sőt szívesen igénybe veheti!

A közönség pedig nincsen kényeszerítve, mint a bécsi vagy más képes árjegyzékek után rendelt áruban azt elfogadni, a mit utánvétellel küldenek jövőtől, hanem azt fogad el, a mit lát és megfelelő.

Ezek után reményem, hogy a cikkirő által általában tett meggyőzősítés bárki előtt is eloszlatom és a megkülönböztetést kommentár nélkül is megteheti a nagyközönség, melynek állok mindenkor rendelkezésére és felvilágosítására ez ügyben.

Zöld János.

Nyilatkozat.

A „Székely-Udvarhely” folyó hó 5-én megjelent számában H. K. P. „Hólapda” cím alatt kiadott vezércikkre röviden válaszolva, mint a helyi piacon egyik szelvény kibocsátó kijelentem, hogy ezen idegen ész által kigondolt üzleti fogás, minket is hasonló eljárás megtételére kényszerített, anélkül azonban, hogy a mélyen tisztelt közönséget a legkisebb mértékig is becsapni, avagy megrövidíteni akarnók. Miután az általam kibocsátott óra-szelvények, oly szolid és teljesen igazságos alapon állanak, hogy egyáltalában semmi szemrehányás, avagy rosszaló kifejezés ezen szelvények révén nem érhet, mert a külföldi szelvényekkel szemben a kényszerített versenyt felvettem, a szelvényeimet úgy bocsátottam ki, hogy ha akármelyik fél is nem tudná eladni szelvényeit, azok értékét kiegészítve a tárgy értékéig beváltom, s a kívánt tárgyat kiszolgáltatom. Felhívom ugy a cikkirő urat, mint társadalmunknak bármelyik tagját is, hogy ezen üzletben személyesen is győződjék meg, rendelkezésére bocsátom e célból egy számláimat, mint a könyveimet.

Meggyőződhetik azonnal, hogy ezen eljárás mellett a közönség becsapásáról szó sem lehet, s a hirdett nagy haszon is csak annyira esik vissza, a mennyit egy forgalmi tárgyon önfentartása céljából egy iparos nyerhet.

Hogy ezen üzleti fogás megakadályozására nincsen törvény, azt mi iparosok sajnáljuk a legjobban, mert egy-egy élelmes külföldi cég a míg eljárását észrevennők s ellene védekezni, teljesen a nyakunkra nő és minden jövedelmi forrásunkat elveszi. A külföldi hólapda ellen indítsunk elsősorban hadjáratot s azután szóljunk a hazairól is, a mely voltaképpen csak kényszerhelyzet folytán született, de nem csalás, sem nem zsarolás. Ezt vegye tudomásul H. K. P. ur is.

Csillag K. R. órás.

— Papirost és írószert csak papírkereskedésben vásároljunk, mert ott jobbat, szebbet és olcsóbban vehetünk.

Meghívó.

A „Székelyudvarhelyi Polgári Önképző és Segélyező-Egylet” folyó évi augusztus hó 14-én (szombaton) este fél 8 órakor az Egylet nagytermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az Egylet minden tagját van szerencsém meghívni.

Tárgy: a kőkeresztéri Szabó Ferenc-féle telek megvásárlása.

Székelyudvarhely, 1909. aug. 7.

Ugron Ákos, igazgató-elnök.

— Bélyegzők megrendelésre bármily kivitelben bárhova a legpontosabban szállíttatnak Betogh Pál könyvés papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

6490—1909 tkvi. szám.

Hirdetmény.

Marefalva közég közös erdő és legelő arányosítása következtében szükségessé vált telekkönyvi átalakítás és ezzel kapcsolatos telekkönyvi helyesbítési ügyben telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nevezve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15 és 17 §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889 XXXVIII. t. c. 5 és 6 § aiban és az 1891 évi XVI t. c. 15 § ainak a pontjában foglalt kiegészítéseit is valamint az 1889 XXXVIII. t. c. 7 § a és az 1891 XVI. t. c. 15 § b pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886 évi XXIX. t. c. 22 § a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi február hó 10-ig bezárólag e tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886 évi XXIX. t. c. 16 és 18 § ainak értelmében, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 § aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak, írásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 10 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett

intézkedések által, nemkülönbözten azok, a kik az 1 és 2 pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. c. szerinti eljárás az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve velük, ideértve azokat kik a tulajdonjog arányának az 1889 XXXVIII. t. c. 16 § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1910. évi február hó 10-ig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött teves bevezetésből, származó harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatolnak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszek mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1909. július 31.

Gyarmathy Ferenc kir. törvényszéki bír.

Eladó beltelek. (Elutazás miatt.)

Kossuth-utca 75. sz. alatt, mely áll 3 szoba, konyha, pince, istálló, kert stf. Megtekinthetni és értekezhetni a tulajdonosnál.

Magyar Könyvtiteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvtiteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társzerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Meszler-ut. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint gyászjelentések, ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betogh Pál villamos územre berendezett könyvnyomdát és könyvkötő-intézetet Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Vidéki megrendeléseket azonnal elintézi.

Amortizációs

tisztviselői kölcsön

ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége”.

KOLOSZVÁR

Ferenc József-ut 7. szám a.

Válaszbélyeg csatolandó.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

1848 eredeti angol, francia és amerikai toalettmódel közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingvén mutatványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-ut. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

MIERT

nem előfizetője Ön is

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja.

Aki e csekély összeget „AZ ÜZLET”-re részánja, az jó üzletet csinált. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V., Sas-ut. 12. sz.

IZLES! JO KIVITEL! MÉLTÁNYOS ÁRAK!

DIVATOS ÉKSZEREK:
FÜLBEVÁLTÓK, KARKÖTŐK, NYAKÉKEK, GYÜRÖK, MELLTŰK, ORÁK, LÁNCZOK, ZSUSZUK, ÉVŐESZKÖZÖK, ÉZSŰT DISZTÁRGYAK, LEGNA GYÖBB VÁLASZTEKA ÉS BESZERZESI FORRÁSA

ZIRNER TESTVÉREK
UTODA LISZT MŰGŐ
BUDAPEST, IVACSI-UTCA 5.
SZEMBEN A KRISTÓFERRÉL! PONTOS CÍMRE ÜSTELJÜNK!
ALAPÍTÁSTÓL 1834-ig
KELLŐ BIZTOSÍTÁS MELLETT VIDÉKRE IS SZÍVESEN KÜLDÖK VÁLASZTEKÉK.

Betogh Pál villam-motoros könyvnyomdát- és könyvkötő intézetéből Székelyudvarhelyt. 1909.